

"UKRAINIAN LABOR NEWS"

Printed and published weekly by the Workers and Farmers Publishing Association, Limited, a joint stock company, incorporated under the laws of Manitoba, at its head office and place of business, at the corner of Pritchard Avenue and McGregor Street in the City of Winnipeg, Manitoba.

Subscription per year \$4.00 Telephone: J 1465.

"УКРАЇНСЬКІ РОБІТНИЧІ ВІСТІ"

Газета для робочого люду — виходить три рази на тиждень: у вівторок, четвер і суботу.

Видве Робітничо-Фармерське Видавництво Товариство, вкорпороване в Манітобі. Редакція, адміністрація і друкарня містяться в Укр. Роб. Домі, на ро-ві вулиць Пritchard і McGregor, у Вінніпегу, Ман. Ю. Лозьчак, голова.

Передплата на рік \$4.00

Адреса:

UKRAINIAN LABOR NEWS Cor. Pritchard Ave. and McGregor St., Winnipeg, Man., Canada

КОНФЕРЕНЦІЯ ТРЕЙД-ЮНІЙНОГО РУХУ МЕНШОСТИ В АНГЛІЇ.

Чому буржуазні газети промовчали так важку подію в англійському робітничому русі, як конференцію трейд-юнійного руху меншости в Бетерсі (околиця Лондону), в Англії? Тому тільки, що це рух меншости, це й до того революційний? Чи тому, що буржуазним пачакам взагалі неприємно було писати про таку велику й немилу їм подію?

Та менше з тим, ті події, що тепер розвиваються в Англії в зв'язі з напруженою кризою в вугільній індустрії, заставляють буржуазних пачаків заговорити про цей трейд-юнійний рух меншости.

Що таке трейд-юнійний рух меншости, про це відомо вже читачам "У.Р.В." зі статті т. Квезла, що була недавно вміщена на сторінках "У.Р.В." Трейд-юнійний рух меншости в Англії — це ліва течія великої частини англійського трейд-юнійного робітництва, що бореться за єдиність трейд-юнійного руху в Англії, за об'єднання всіх трейд-юнійних в одну могутню робітничу організацію і за єдиність професійного руху в цілому світі.

Кілька років тому назад ця трейд-юнійна меншость уявляла собою незначну течію в англійському трейд-юнійному русі, а нині вона зростає в могутню силу, до голою якої прислухається робітництво Англії й цілого світа, якої боїться реакційні лідери англійських трейд-юнійних і Амстердамського Інтернаціоналу.

Яку силу представляє собою трейд-юнійний рух меншости в Англії свідчить його спеціальна конференція, що відбулася в Бетерсі в другій половині березня. На ту конференцію прибуло 883 делегати, що репрезентували поперх один мільон робітників, організованих в трейд-юнійних різних галузях індустрії.

На чолі цього руху стоїть ряд найкращих трейд-юнійних діячів як Порсел, Полит (сидить тепер в тюрмі), Том Ман. І чим десь — цей рух зростає серед робітництва більше впливу, бо його клічка йде, арозумілі. В резолюції ухваленій на своїй конференції, трейд-юнійний рух меншости перестерігає робітництво перед реакційними лідерами, які не доцукують до інтернаціонального об'єднання всіх трейд-юнійних, коли капіталісти, тримаючи між собою єдиний фронт, зривають робітникам платню, продовжують день праці, позбавляють трейд-юнійні права боротьби й т. ін.

Удья того, щоб поставити опір капіталістичній методи завоювання на шляхі робітництва економічних вигадків; щоб поборовати фаніям у всіх його формах; щоб єлишити страшний нилек колоніальних народів і репресії їх організації у всіх східних і африканських країнах; щоб встановити право легально організувати трейд-юнійні у всіх країнах — конференція всіма силами підтримує змагання Трейд-юній Конгресу і Англіо-Радянського Дорядчого Комітету привести до міжнародної конференції всіх трейд-юнійних, включаючи азійські й африканські.

Це є найголовніший ключ трейд-юнійної меншости в Англії, який вона видвинула на своїй останній спеціальній конференції в Бетерсі. Ключ — за весвітну трейд-юнійну єдиність.

В резолюції конференція ствердила, що остання невдачна сесія Ліги Націй і Львівська угода капіталістів має на цілі закрити економічне й політичне панування капіталістів великих держав над малими країнами і створити блок проти С.Р. С.Р. Конференція закликка Генеральну Раду всіх англійських трейд-юнійних до боротьби з гасетним співробітництвом лідерів Амстердамського Інтернаціоналу з Лігою Націй.

В інших точках своєї резолюції конференція закликка англійські трейд-юнійні до посилення робітничих делегатів до Радянського Союзу для понаблюдання з тамошнім соціальним і економічним станом і для вивчення політичного положення С.Р.С.Р.

Що-ж до боротьби з капіталістичним наступом внутрі країни, конференція ухвалила поорганізувати фабричні й майстерські комітети, організувати Робітничий Оборончий Корпус й боротися за те, щоб ні жовнірні ні моряків не було вклявано для поборовання страйків.

Такою мовою заговорили тепер мільйонне організоване англійське робітництво. Певна річ, що проти цього руху меншости поведуть боротьбу не тільки англійські капіталісти, але й різні робітничі "гонорейбл" Томаси, Гендерсоми, Клайнси. Та прибуте тяжкою економічною кризою, безміждосердним вилеском, безробіттям — робітництво Англії понад голови цих своїх лідерів створить єдиний фронт і піде до боротьби за вигадку з капіталістичного армя.

ЗАМІСЦЬ ПРАЦІ АБО ХЛІБА -- КУЛІ.

На землях Західної України під Польщею знову почався шалений біло-польський терор. На Волині польська дефензива почала масові арештування серед селян. Поарештувавши селян в луцькому й євуських повітах, польська прокураторія домагається видання судової комуністичного посла польського союму т. Папука, закладаючи, що він стоїть на чолі комуністичного руху на Волині.

Найновіша вістка доносить про страшний розстріл робітників в Стрию. Головні робітники прийшли до ратуша домагати ся праці або хліба, а польська шляхта нагородувала їх оловом.

Це, як видно, найновіша метода польської шляхти зменшати безробіття, яке досягло вже цифри пів мільона. Щоб далі робітники не надумувалися домагати ся праці або хліба, польська влада переводить масові арешти. Всі професійні союзи закрили й проголосили в Стрию цілковитий страйк.

Ось вам розважання економічної кризи в "демократичній" республіці.

НІМЕЦЬКІ ФАШІСТИ ГОТУЮТЬСЯ.

Під проводом Алфреда Гугенберга, якого називають німецьким Норткльфом (бувший власник газет в Англії), німецький фашистський рух з кожним днем збільшує свою активність. Прихильники Гугенберга стараються з усіх сил зробити його головою національної партії на місце д-ра Вінклера, який недавно зрезигнував.

Гугенберг контролює "Телеграфен Юніон", пресову агенцію, що постачає новинки для 1,600 щоденних газет в Німеччині. Звучена циркуляцій цих газет охоплює 50 процент всієї читавчої публіки тієї країни. Навіть соціалістичні й комуністичні газети змушені послуговуватися новинками з того джерела, бо-ж це найбільша пресова обслуга поза звисним "Агентством Вольфа", що є офіційною агенцією уряду. Одиноки великі денники в країні, що не покориються новинками з бюр Гугенберга, це — берлінська "Тагеблят" і "Фосіше Цайтунг" та франкфуртський "Цайтунг".

Крім цього Гугенберг контролює два великі берлінські денники "Локал Анцайгер" і "Дер Таг". Шерль компанія, що друкує ці два денники й декілька журналів, скапіталізована на 30,000,00 марок. Це підприємство контролює Гугенберг. Крім цього під його контролем знаходиться що найменше сім банків, декілька паперових заводів, фільмових підприємств та багато видавництв.

Контролює громадську думку. Крім цього Гугенберг контролює два великі берлінські денники "Локал Анцайгер" і "Дер Таг". Шерль компанія, що друкує ці два денники й декілька журналів, скапіталізована на 30,000,00 марок. Це підприємство контролює Гугенберг.

Ведучи таким робом широку пресову пропаганду за фашистською диктатурою, він риводночасно пробує нашвидку поліліпшувати політичні комбинації, що були-б сильними чинниками для акції й які-б об'єднали всі революційні групи, що є проти республіканської форми уряду.

Амалгамація націоналістів.

Найміцніший опір до розскушення уявляє амалгамація двох крайно національних групованих: народних соціалістів і "Фолкше партай", також "соціалістів" свого рода, провідником яких є Людендорф. Та тепер вже сильний антагонізм, який існував між ними, зникає.

ТОВ. ЧУБАР ПРО ЗАВДАННЯ МОЛОДІ.

В першій половині березня ц. р. відбувся в Харкові Всеукраїнський З'їзд Союзу Комуністичної Молоді. На з'їзді з привітною промовою виступив голова Раднаркму України тов. Чубар.

Вітаючи з'їзд лєнінського комсомолу України, тов. Чубар сказав:

Робітничо-селянська молодь України має тим більш завдання, що й доведеться зростати серед суперечностей, які виникають у нас в зв'язку з розважанням національного питання. Коли національне питання на Україні ще не було розв'язане, воно було великою перешкодою в боротьбі робітників з буржуазією, на чолі якої стала Центральна Рада. Петлюра, — всі люди, що запроли Україну європейським буржуазним державам.

Проводячи українізацію, ми виконуємо завдання нашої програми, завдання Лєніна в цьому питанні. До робітників України, до селян ми йдемо й кажемо: ми — за робітничо-селянський Уряд на Україні, але ми переконані, що він може існувати лише в спілці з іншими робітничо-селянськими урядами, лише в Радянському Союзі. Світова буржуазія не допустить, щоб на відокремлений Україні існував робітничо-селянський, а не буржуазний уряд, тому злочин робить той, хто змагається відокремити українських робітників та селян від Радянського Союзу: така незалежність чи самостійність є незалежністю та самостійністю від робітників і селян, а не від буржуазії.

Царат гаразд використовував національні суперечности, нацьковуючи одну націю на другу. Так він зміншався. Але наш революційний рух змінюється на іншому — на спільній революційній праці, як у межах національних республік, так і в межах усього Союзу. Кожний свідомий пролетар, селянин, кожний свідомий комсомолець повинен провадити боротьбу з націоналізмом, будь то український, чи російський, чи татарський, чи який инший.

Переходячи до справ українізації, т. Чубар звертає увагу на те, що українізація не є тільки вивченням української мови, як може гадати де-хто з молоді.

Процес комуністич в Кишиньові.

На процесі комуністич, що відбувається в Кишиньові, звинувачений Патруческу виступив з викриттям діяльності начальника охранны в Браїлові, Дімітреску. Останній вигмагав від Патруческу, щоб він поступив до нього на службу, як шпигун і після відмовлення примусив його залишити Браїлов. Оборона заперечувала компетенцію і встановила, що обвинувачені Кишиньова та Галаца не зв'язані між собою і що процес викликано навмисне. Суд відхилив вимогу оборони і перейшов до допиту свідків.

Робітнику! Як Ти не подобиш про свою газету, то ми певно не подоби!

БІЛИЙ ТЕРОР НА ЗАХІДНІЙ УКРАЇНІ.

Дві держави, Польща й "вєдлик" Румунія, що підперті антантою — загарбали західно-українські землі, зробили з цих земель справжній цвинтар, країну голоду й тяжких страждань робітничо-селянських мас. Шибиницями, розстрілами, в'язницями, муками жертв тримається влада поміщиків, бояр і буржуазії в Польщі й Румунії.

Хто-ж не знає цих кривавих шляхів, що ними йдуть поневолені українські маси Західної України, від коли дісталися під ярмо польських магнатів і буржуазії, під брутальну стопу румунських бояр.

Кому-ж не стоїть перед очима пам'ять таборів полонених у Берестю Литовському, Пилуничлах, в Домбю, де оскаженіло польська шляхта й її опричники видувували в найбільш чортівські способи революційні маси Західної України. Хто не пам'ятає, як 30,000 українських селян і робітників та революційної молоді, поволі, але певно замірвали від гніту, від голоду, від трискучих морозів серед знущань, глузування озвірилих собак польської шляхти й польської буржуазії.

Хто забув, як в Ясениці вивели польські жандарми селян серед села, приказали всім полкостися на землю й над ними стріляли з рушниць.

Хто забув, як польські офіцери й військові позганяли до в'язниць Гуцулів, як їх били й катували, а опісля примушували пити їх власну кров. Від цих кривавих походів антантської армії, Галера пройшла вже роки, а чи багато змінилося в конституційній Польщі? Річ Посполита Польська все себє демократичною державою, має свій парламент із загальним, рівним, тайним правом голосу, з вільністю слова, преси, зборів, але хто з селян, або робітників, хто з революційної інтелігенції поібрбує взагалі цих конституційних демократичних прав, цей опиниться скоро у в'язниці, рече на своєму лобі нагай жандарма або середовичної тортури у формі скручування рота, ламання пальців, або вбивання цвяхів за нігті. Конституція — конституцією, а це проти комуністів в Конгресі на Волині й Поліссі вживається давніх царських карних законів, на теренах давньої Австрії має повну вагу закон австрійський закон з 1861 року про державну зраду. На підставі цих царських артикулів держиться без суда заплдо-зрілого в комунізма 2 — 3 роки у в'язниці і під постійним поліційним доглядом. А це поставлення комуністів поза законом підкріпив особним рішенням спеціальний уряд Маврецького й Пилсудського, затвердив конституційний сойм у Варшаві.

Сторожами таких демократичних конституційних законів Польщі проти комуністів, проти визвольної боротьби як польських трудящих мас, так і проти робітничо-селянських мас Західної України є озброєна організація опричників, що називається дефензивою. Її сила надзвичайно велика, а системою її акції є підтримування провокаторів. Чи в процесі Юривіч, чи Вєчоркевіча й Багінського, чи в кожному иншому більшому процесі виходить на овид підкулений дефензивою провокатор. У Львові, Замосто, на Волині при арештуванню 400 селян свідками є шпіони, що їм платять дефензива.

Енгель, Ботвін, це незабутні героїські жертви революції, що пішли під розстріл за ищення провокаторів. Дефензиви стають в допомогу жандарми й поліція. Тортури й муки, це битий шлях, це система піддержування влади в конституційній Польщі. Чи нагадувати Бєсараву, або

менше звисний факт убивства поліцією в Бориславі робітника Холевки, закатування до смерті Гальберди, звірське знущання над селянином Біліньським з Підгір'єць, що висконан під руками поліційних катів; від нелюдських побоев жандармів умер у в'язниці в Сарнах Дмитро Гудинка. А цих убивств нещасних жертв шляхецько-буржуазного ладу не тільки на Західній Україні, але в усій Польщі є сотні. Свідками цих масових езекуцій поліції й жандармів є безчисленні запити й промови комуністичних послів у варшавському боймі.

Виходять на денне світло всі способи вимушування зизнань від арештованих селян і робітників. Електричні токи, що їх залюбки вживає поліція у Львові, биття по лицю, аж арештовані траплять слух, як Петро Тимецький у львівській поліції, удари шаблемо, дротами по п'ятах, що лишать отверті рани, як у Худика, вливання вєдрами води до носа й горла, вкладення пазурів між двері, як це робили жандарми з трома жінками у Львові, ставлення на розпалене залізо Михайловського в Гродні — засоби, це основи піддержування польської Рєчпосполитої.

Від арєстів, доволітних слідчих в'язниць не звільняє й молодечий вік дівчорі, що сотками маринуть у мурах в'язниць культурної Польщі. А карні експедиції генерала Янушайтєса по селах Волині й Поліссє, що перед ними бліднуть напади царського генерала Рєннекампафа. Немов саранча нападають озброєні вагати жандармів і війська на убогі селянські оселі, переводять ревізії і без жадних ознак вини знущаються над селянами й жінками, над малими дітьми. Вєвода Домбекі чванлився в польсько-буржуазній пресі, що вилловив усіх більшевиків і часпоковів Волині. В 1925 р. на Волині й Поліссє арештовано 1,200 селян, тримали їх тижнями на дощі під голим небом, у пивницях, школи переміняли на місця арешту.

Стан в'язнів у Польщі є так страшний, що кожного місяця вивбухають голодівки поліційних в'язнів проти звірського тюремного режіму. Від вересня 1924 року до вересня 1925 було 42 масових голодових протестів на території Польщі. В часі голодівки у Львові зробили дозорці масакру над змореними голодом в'язнями, а в тюрмі в Луцьку застрілили жандарми селянина Чвалінського. Примусове годування голодуючих відбувається в цей спосіб, що в'язням відкривають залізним прутами уста й в цей спосіб вливають їжу, при чому вбивають зуби й раниють лице.

Тюрма Святотого Хрєста, це зразок жива труна для в'язнів. На 400 в'язнів умерло тут в 1923 році 190 людей. Коли із жаху страшного стану в'язні підняли бунт, прибігло військо й поклало трупом 16 осіб. До смерті від розстрілу із за класової помсти поміщиків і буржуазії, до жертв революційної боротьби Мєльничука, Шєрємети, Схочилєса, Багінського, Вєчоркевіча, Гіберя й товаришів прибув ще засуд смерті над Філясом за утворєння комуністичного осередку серед військових.

Хто в силі переповісти всі страшний муки й страждання революційних пролетарських мас під брутальною стопою польських магнатів, польської буржуазії й зрадницької ППС?

В 1907 році Братівну й Авєреску убили 15,000 румунських селян, що повстали за землю проти страшного визиску й боярської неволі.

Ці самі кати розстріляли й убили в 1918 році 4,000 селян і робітників.

Повстання селян у Хотині 1919 і 1920 р.р. заданим криваво Братівну. Від куль жандармів і війська упало 11,000 селян і робітників. Боярські собаки жандарми й офіцери убили 600 залізничників, запідозрєних у допомозі повстанням.

Процєси комуністич під назвою "48" у Кишиньові, процес "270" дали образ жахливих знущань жандармів і сигуранди над робітниками й скінчилися засудами цих невинних жертв на доволітні тяжкі в'язниці.

А Татарбунар! На згадку про Татарбунар застигає кров у жилах. Цілі села попанєні, 5,000 селян розстріляли або живим попанєли офіцери і боярські жандарми; на цих, що ховалися, пускали отруйні гази, їх тіла розривали гранатами. Дика-бєстий офіцєр Морєреску закованих людей вивозив на Дністер і кидав у хвилі ріки, жандарми й офіцери насидували жінку й вбивали ко в'язниць і застінок. Сигуранди вивдувала со раз нові зародки катувань і тортури.

Росправи проти татарбунарських селян виявила всю гніть судів військових офіцєрів, що брали взятки від жінко ув'язнєних селян, як надпорочник Луєга, а з другого боку тортурами вимушували зизнання від селян, на очах усіх убивали оскарженіх.

Але нелюдські знущання родити і великих героїв. Засуджений до смерті герої революційного пролетаріату Гольдштєрм 60 днів вів у тяжкій тюрмі голодівку, аж умер на очах своїх катів, румунських жандармів, судів і прокурорів, Крєвєво, жорстко нищать і руйнують румунські боєри й буржуазія-революційний рух селян і робітників.

Тяжкі страждання полєтарів міста й села в шляхецько-буржуазній Польщі і в боярській Румунії є доказом великої, революційної поєсвяти й вилдності трудящих для визвольної допомоги, для звільнення ярма за владу пролетаріату.

Жертви несуть не тільки трудящі Польщі й Румунії, але й трудящі всього світу. На всьому світі їде жорстокий, страшний бій, їде наступ буржуазії й поміщництва проти визвольної боротьби поневоленних колоніальних народів, проти робітників і селян.

У допомогу жертвам каріталу й поміщництва, на оборону страждуючим масам, що терплять у в'язницях невимовні муки, поспішає міжнародний революційний пролетаріат, що зорганізувався в міжнародно організовану допомоги борцям революції, в МОДР. Три роки тому заснувався МОДР, а він начислює вже в своїх лавах 6 мільйонів 200 тисяч членів. На самій Радянській Україні члєнами МОДР є і мільон робітників і селян. МОДР шле ув'язнєним допомогу в поживні, в одягу, в правній обороні, підкується дітьми й родинами жертв білого терору. Маніфєстаціями, відозвами, протєстами розкриває МОДР перед світом усі звірства лютих катів і їх опричників, журнали й газети МОДР-у висвітлюють усі тайни тортури, що буржуазія бажала-б закрити. Своими маніфєстаціями обороняє МОДР і татарбунарських селян перед катями військового боярського соуду.

Для революційної оборони й допомоги борцям революції, для боротьби за владу пролетаріату нашим обовязком є скріпляти червоный тил революції, збільшувати ряди МОДР-у.

С. Вітук.

Не забувайте про пресовий фонд "Українських Робітничих Вістей"!